

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU

2024 YILI TEKSTİL SEKTÖRÜNDE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ PROGRAMLI TEFTİŞİ

(Ekim, 2025)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ÖNSÖZ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 49'uncu maddesi ve çalışma hayatıyla ilgili diğer maddelerinde Devlet; çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek ve çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam oluşturmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlü tutulmuştur. Bu yükümlülük Devlet'in çalışma hayatını kontrol etmesini gerekli kılmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak sosyal hukuk devleti temelinde emeğin ve hakkın esas alındığı, diyalog mekanizmalarının etkin bir biçimde işletilerek çalışma ahenginin hâkim kılındığı, uluslararası norm ve standartlara uyumlu, yenilikçi bir çalışma hayatı oluşturmak vizyonu çerçevesinde temel misyonumuz; çalışma hayatını düzenlemek ve denetlemek, işgücü piyasasının yapısal sorunlarını çözmek suretiyle büyümenin istihdama katkısını, istihdam ve işgücüne katılım oranını artırmak, nitelikli insan kaynağı oluşturmak, sosyal güvenliği yaygınlaştıracak tedbirler almak, iş sağlığı ve güvenliği kültürünü geliştirerek tüm çalışanlara sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı oluşturmaktır.

Anayasa kapsamında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile verilen görevlerin denetimle ilgili kısımları; 5690 sayılı Kanun ile onanan Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Sanayi ve Ticarete İş Teftişi Hakkındaki 81 sayılı ILO Sözleşmesi gereği Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına verilmiştir. Bu kapsamda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının çalışma hayatını denetlemeye yetkili birimi olan ve çalışma barışının tesisinin sağlanması amacıyla görev yapan Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının, çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasını izlemek, çalışma şartları, çalışma ortamı, çalışma ilişkileri, iş kazaları ve meslek hastalıkları, kayıt dışılık, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik ihlaller ve benzeri risk kriterlerine dayanarak işyerleri ve sektörler düzeyinde analizler yapmak, çalışma hayatının denetimi ve raporlanmasına ilişkin ilke, yöntem, standart ve teknikleri geliştirmek, denetim rehberleri hazırlamak, denetimlerin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirleri almak, bu konuda görüş ve önerilerde bulunmakla ilgili görevleri vardır.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı olarak programlı teftişler kapsamında amacımız, ülkemizde yürürlükte bulunan iş mevzuatı çerçevesinde çalışma hayatı bakımından öncelikli riskleri belirleyerek ilgili taraflara rehberlik etmek ve taraflar arasında çalışma barışının sağlanmasına katkıda bulunmaktır. Bu kapsamda yürütülen teftişlere ilişkin hazırlanan Genel Değerlendirme Raporları ilgili tarafların bilgilerine sunulmaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

BAŞKAN SUNUŞU

2024 yılına ait Programlı Teftişlerin hazırlanmasında, yürütülmesinde ve bu raporun yazımında görev alan İş Müfettişlerine, teftiş aşamasında gerekli kolaylığı sağlayan işveren ve çalışanlara, kamu kurum ve kuruluşlarına, katkısı ve katılımı olan tüm paydaşlara teşekkür eder, ülkemiz ve çalışma hayatı için faydalı olmasını temenni ederim.

Bekir AKTÜRK
Rehberlik ve Teftiş Başkanı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	ii
BAŞKAN SUNUŞU	ii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR LİSTESİ	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	viii
I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER.....	1
1. TEFTİŞİN ADI	1
2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ.....	1
3. TEFTİŞİN AMACI	2
4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER.....	2
5. ÇALIŞMA TAKVİMİ.....	3
6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER	3
7. TEFTİŞ ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	3
8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ	4
9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER.....	4
II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	21
1. HAZIRLIK AŞAMASI	21
2. TEFTİŞ AŞAMASI.....	21
3. İSTATİSTİKLER.....	23
3.1. İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler	23
3.2. Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler.....	23
3.3. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler.....	25
3.3.1. Genel İstatistikler.....	25
3.3.2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler.....	25
3.3.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar.....	29
III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR.....	30
IV. BÖLÜM SONUÇ	32
1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME	32
2. SEKTÖR/ALAN TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ.....	32
3. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ	33

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.1. Mevzuatla İlgili Öneriler.....**Hata!**

Yer işareti tanımlanmamış.

3.2. Kurum/Kuruluşlar ile ilgili Görüşler.....40

KAYNAKÇA 34

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KISALTMALAR LİSTESİ

ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
KADİMBİS	Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele Bilgi Sistemi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil I.1. Tekstil Ürünleri İmalatı Genel İş Akış Şeması	11
Şekil I.2. Penye Ring İplik (Pamuk) Üretimi İş Akış Şeması	12
Şekil I.3. Karde Ring İplik (Pamuk) Üretimi İş Akış Şeması	12
Şekil I.4. Karde Open-End İplik (Pamuk) Üretimi İş Akış Şeması.....	13
Şekil I.5. İplik Üretim İşletmesi	13
Şekil I.6. Sentetik İplik Üretimi İş Akış Şeması.....	14
Şekil I.7. Yün İpliği Üretimi İş Akış Şeması.....	14
Şekil I.8. Yün Yıkama Makinesi	15
Şekil I.9. Ketten İpliği Üretimi İş Akış Şeması	15
Şekil I.10. İpek İpliği Üretimi İş Akış Şeması.....	16
Şekil I.11. Dokuma Kumaş Üretimi İş Akış Şeması	16
Şekil I.12. Dokuma Kumaş Üretimi İşletmesi.....	17
Şekil I.13. Örmek Kumaş Üretimi İş Akış Şeması.....	17
Şekil I.14. Örmek Kumaş Üretimi İşletmesi	18
Şekil I.15. Tekstil Terbiye-Boya-Baskı İş Akış Şeması	18
Şekil I.16. Boya-Terbiye İşletmesi	19
Şekil I.17. Halı Üretimi İş Akış Şeması	19
Şekil I.18. Dokusuz (Nonwoven) Ürün İmalatı İş Akış Şeması.....	20
Şekil I.19. Dokusuz (Nonwoven) Yüzey Üretim Tesisi	20
Şekil II.1. Ulaşılan Çalışan, Çırak ve Stajyer Sayıları.....	23
Şekil II.2. İllere Göre Çalışan Sayılarının Kadın Erkek Olarak Dağılımı	24
Şekil II.3. Teftişlerin İllere Göre Oransal Dağılımları	25
Şekil III.1. İlk Teftişlerde Tespit Edilen Noksanlıkların Yönetmelik Bazında Oransal Dağılımları	31

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

TABLolar LİSTESİ

Tablo I-1 Çalışma Takvimi.....	3
Tablo I-2 Programlı Teftiş Kapsamında Yer Alan İşyerlerine Ait NACE Kodları	4
Tablo I-3 Denetimi Yapılan İşyerlerine Ait NACE Kodları, Faaliyet Alanları ve Tehlike Sınıfı.....	5
Tablo II-1 Teftişı Gerçekleştirilen İşyeri ve Ulaşılan İşçi Sayısının İllere Göre Dağılımı.....	24
Tablo II-2 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler	26
Tablo II-3 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na Göre Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Bilgileri	27
Tablo II-4 4857 Sayılı İş Kanunu Hükümlerine Göre Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Bilgileri	28
Tablo II-5 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Uygulanan İdari Para Cezası Miktarları	28
Tablo II-6 Teftişı Yapılan İşyeri Sayısı, Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklar ve Uygulanan İdari Yaptırımlar.....	29
Tablo III-1 Tespit Edilen Mevzuata Aykırıkların Kanun ve Yönetmelik Bazında Sayıları	30

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER

1. TEFTİŞİN ADI

2024 Yılı Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ

İş teftişinin ifası aşamasında verimliliği ve etkinliği arttırmaya yönelik geliştirilen politikalar ve stratejiler kapsamında, çalışma hayatına ilişkin sorunların değerlendirilmesi ve önceliklendirilmesi amacıyla iş kazası ve meslek hastalığı verileri analiz edilmekte, geçmiş yıllarda gerçekleştirilen teftişler sonucu elde edilen geri bildirimler değerlendirilmekte ve gerektiğinde akademik çalışmalardan faydalanılmaktadır.

2024 yılı içerisinde yürütülecek programlı teftişlere ilişkin iş sağlığı ve güvenliği açısından öncelikli sektörlerin/faaliyet gruplarının belirlenebilmesi amacıyla 2021, 2022 yılları ve 2023 yılı Ekim ayı sonuna kadar ülkemizde gerçekleşen iş kazası verileri ile kayıtlarına ulaşılabilen tüm meslek hastalığı verileri değerlendirilmiştir.

Söz konusu verilerin analizi ile gerçekleştirilen karar alma sürecinde, öncelikli sektörler/faaliyet grupları belirlenmiş, belirlenen faaliyet gruplarında iş sağlığı ve güvenliği teftişlerinin uygulama alanının netleştirilmesi amacıyla 6'lı NACE Rev.2 kodlarına ilişkin analizler yapılmıştır. Hedef grup olarak belirlenen ilgili 6'lı NACE Rev.2 faaliyet gruplarında gerçekleştirilecek teftişlerin uygulama konularının kararlaştırılmasında çalışmaya dâhil edilen iş kazası ve meslek hastalığı verilerinin nedensel dağılımları göz önünde bulundurulmuştur. Ayrıca önceliklendirilen ilgili hedef gruplarda daha önceki yıllarda yürütülen iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin verileri ve sektörel bazda Başkanlığa ulaşan ihbar, şikâyet vb. başvuruların konu bazında dağılımları dikkate alınmıştır. Yapılan analizler sonucunda çalışma hayatında iş sağlığı ve güvenliğine dair uygulama sorunlarının ve mevzuat ihlallerin yoğun olabileceği sektörel alanların daha net bir şekilde ortaya koyulması sağlanmıştır. 2024 yılında yürütülecek iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin planlanması sürecinde, belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren işyeri sayısı ile müfettiş kaynağı başta olmak üzere teftiş faaliyetlerini etkileyen Başkanlık faktörleri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda verimliliği esas alan bir yönetim anlayışı doğrultusunda, teftişlerin etkin ve değer odaklı bir şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Sınıflandırılan her bir faaliyet grubunda, iş kazası sıklık hızı, ciddi iş kazası oranı, ölümlü iş kazası oranı bakımından ortalamanın üzerinde bulunan 6'lı NACE Rev.2 kodları

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ayrı ayrı değerlendirmeye alınmıştır. Sınıflandırılan faaliyet gruplarının her biri için özel olarak belirlenen değerlendirme kriterleri ve birikimli frekans değerleri dikkate alınarak 6'lı NACE Rev.2 kodlarından oluşan hedef gruplar belirlenmiş ve "13-Tekstil ürünlerinin imalatı" grubu altında yer alan 6'lı NACE Rev.2 kodlarında ***Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişinin*** gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

3. TEFTİŞİN AMACI

Programlı teftişin amacı, çalışanların sağlık ve güvenliklerinin sağlanması adına, işyerlerinde, çalışma şartları ve çalışma ortamının işverenlerce mevzuata uygun hale getirilmesi amacıyla gerekli önlemlerin alınıp alınmadığı, işverenlerin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde yasal yükümlülüklerini yerine getirip getirmediikleri hususlarında teftiş yapılması, yürütülen teftişlerde bilgilendirici ve rehberlik edici bir yaklaşım sergilenerek, işyerlerinde çalışanların ve işverenlerin iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgi sahibi olması ve farkındalık oluşmasını sağlamaktır. Bu kapsamda; temel hedef tekstil sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği sistemlerinin iyileştirilmesine katkıda bulunulmasıdır. Bu doğrultuda teknik açıdan rehberlik edilmesi, çalışma barışının sağlanmasına katkıda bulunulması, teftişler esnasında elde edilen verilerin değerlendirilerek sonraki yıllarda planlanacak teftişler için veri elde edilmesi ile Bakanlıkça bu alanda yapılan denetimlerde uygulama birliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER

Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında, Bursa Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görev yapan 2 müfettişten oluşan 1 heyet, İstanbul Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görev yapan 4 müfettişten oluşan 2 heyet, İzmir Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görev yapan 6 müfettişten oluşan 3 heyet olmak üzere 12 İş Müfettişi görevlendirilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

5. ÇALIŞMA TAKVİMİ

Programlı teftiş kapsamında yürütülen hazırlık çalışmaları, teftişler, elde edilen verilerin analizi ve değerlendirilmesi ile genel değerlendirme raporunun yazılması süreçlerini içeren çalışma takvimi Tablo I-1’de yer almaktadır.

Tablo I-1 Çalışma Takvimi

Faaliyet	Dönem
Hazırlık Aşaması - Yıllık Planlamaların Oluşturulması - Araştırma Faaliyetleri - Toplantılar - Bilgilendirme ve Bilinçlendirme Faaliyetleri	Ocak-Mart 2024 Ocak-Mart 2024 Ocak-Mart 2024 Ocak-Mart 2024
Teftiş Aşaması - Teftişlerin Yürütülmesi - Raporların Yazımı	Nisan-Aralık 2024 Nisan-Aralık 2024
Analiz ve Değerlendirme Değerlendirme Toplantıları ve İstatistiklerin Analizi	Aralık 2024
Genel Değerlendirme Raporu Yazımı	Ocak-Şubat 2025

6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER

Programlı teftiş, Bursa, Denizli, İstanbul, İzmir, Kırklareli, Manisa, Tekirdağ ve Uşak olmak üzere toplam 8 ilde yürütülmüştür.

7. TEFTİŞE ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Programlı teftiş kapsamında denetimi yapılan, 13-Tekstil Ürünlerinin İmalatı faaliyet alanında yer alan işyerlerine ait NACE kodları ve tanımları Tablo I-2’de belirtilmiştir:

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo I-2 Programlı Teftiş Kapsamında Yer Alan İşyerlerine Ait NACE Kodları

Faaliyet Kodu	Faaliyet Alanı
13.10	Tekstil elyafının hazırlanması ve bükülmesi
13.20	Dokuma
13.30	Tekstil ürünlerinin bitirilmesi
13.91	Örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) kumaşların imalatı
13.92	Giyim eşyası dışındaki tamamlanmış tekstil ürünlerinin imalatı
13.93	Halı ve kilim imalatı
13.95	Dokusuz kumaşların ve dokusuz kumaştan yapılan ürünlerin imalatı, giyim eşyası hariç
13.96	Diğer teknik ve endüstriyel tekstillerin imalatı
13.99	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer tekstillerin imalatı

8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ

Programlı teftişin yürütüleceği illerin ve işyerlerinin belirlenmesinde, hedef gruplara ilişkin il bazında basit iş kazası sıklık oranı hesapları yapılmıştır. Hedef grupta yer alan işyerleri ile bu işyerlerinin faaliyet gösterdiği ilgili altılı kodun dâhil olduğu dört haneli NACE faaliyet grubundaki işyeri listeleri temin edilmiştir. Bu işyerlerinin illere göre dağılımı, çalışan sayısı, iş sağlığı ve güvenliği açısından en son gerçekleştirilen programlı teftiş, iş kazaları ve meslek hastalıklarının illere göre dağılımı gibi parametreler dikkate alınarak, teftiş yapılacak iller ve işyeri havuzu belirlenmiştir.

9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER

“13-Tekstil Ürünlerinin İmalatı” faaliyet alanında teftişi yapılan, 195 işyerinde genel olarak; doğal ve sentetik iplik imalatı, dokuma kumaş imalatı, örme kumaş imalatı, iplik boyama, kumaş boyama, baskı ve bitim işlemleri, halı ve kilim imalatı ile dokusuz kumaş ve ürün imalatı yapılmaktadır.

Programlı teftiş kapsamında denetimi yapılan işyerlerine ait NACE kodları ve bu kodlara ait tanımlar (faaliyet alanları) Tablo I-3’de verilmiştir.

Tablo I-3 Denetimi Yapılan İşyerlerine Ait NACE Kodları, Faaliyet Alanları ve Tehlike Sınıfı

NACE Kodu	FAALİYET ALANLARI	Tehlike Sınıfı
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	
13.1	Tekstil elyafının hazırlanması ve bükülmesi	
13.10	Tekstil elyafının hazırlanması ve bükülmesi	

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

13.10.03	Doğal pamuk elyafının imalatı (kardelenmesi, taraklanması, vb.)	Tehlikeli
13.10.05	Doğal yün ve tiftik elyafının imalatı (kardelenmesi, taraklanması, yün yağının giderilmesi, karbonize edilmesi ve yapağının boyanması vb.)	Tehlikeli
13.10.06	Doğal jüt, keten ve diğer bitkisel tekstil elyaflarının imalatı (kardelenmesi, taraklanması vb.) (pamuk hariç)	Tehlikeli
13.10.08	İpeğin kozadan ayrılması ve sarılması	Tehlikeli
13.10.09	Sentetik veya suni devamsız elyafın kardelenmesi ve taraklanması	Tehlikeli
13.10.10	Doğal ipeğin bükülmesi ve iplik haline getirilmesi	Tehlikeli
13.10.12	Pamuk elyafının bükülmesi ve iplik haline getirilmesi	Tehlikeli
13.10.13	Yün ve tiftik elyafının bükülmesi ve iplik haline getirilmesi	Tehlikeli
13.10.14	Jüt, keten ve diğer bitkisel tekstil elyaflarının bükülmesi ve iplik haline getirilmesi (pamuk hariç)	Tehlikeli
13.10.15	Suni ve sentetik elyafların bükülmesi ve iplik haline getirilmesi (filament ipliği ve suni ipek elyafı imalatı hariç)	Tehlikeli
13.2	Dokuma	
13.20	Dokuma	
13.20.14	Kot kumaşı imalatı	Tehlikeli
13.20.16	Pamuklu dokuma kumaş (pamuklu dokuma tül kumaş dahil) imalatı (havlu veya şönil kumaş, havlu kumaş, tülbent, pelüş vb. ilmeği kesilmemiş kumaşlar ile kot, kadife ve tafting kumaşlar hariç)	Tehlikeli
13.20.17	Doğal kıl ve yünden dokuma kumaş imalatı	Tehlikeli
13.20.19	Doğal ipekten kumaş (doğal ipekten dokuma tül kumaş dahil) imalatı	Tehlikeli
13.20.20	Keten, rami, kenevir, jüt elyafları ile diğer bitkisel tekstil elyaflarından dokuma kumaş (bitkisel elyaftan dokuma tül kumaş dahil) imalatı (pamuk hariç)	Tehlikeli
13.20.21	Havlu, şönil, havlu, pelüş, tırtıl ve benzeri ilmeği kesilmemiş dokuma kumaşlar ile tafting kumaş imalatı	Tehlikeli
13.20.22	Suni ve sentetik filamentlerden ve devamsız elyaflardan dokuma kumaş (suni ve sentetik elyaftan dokuma tül kumaş dahil) imalatı (havlu veya şönil kumaş, havlu kumaş, tülbent, pelüş vb. ilmeği kesilmemiş kumaşlar ile kot, kadife ve tafting kumaşlar hariç)	Tehlikeli
13.20.23	Dokuma yoluyla imitasyon kürk kumaş imalatı	Tehlikeli
13.20.24	Cam elyafından dokuma kumaş imalatı (cam elyafından dar kumaşlar dahil)	Tehlikeli
13.3	Tekstil ürünlerinin bitirilmesi	
13.30	Tekstil ürünlerinin bitirilmesi	
13.30.01	Kumaş ve tekstil ürünlerini ağartma ve boyama hizmetleri (giyim eşyası dahil)	Tehlikeli
13.30.02	Tekstil elyaf ve ipliklerini ağartma ve boyama hizmetleri (kasarlama dahil)	Tehlikeli

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

13.30.03	(Değişik satır:RG-5/3/2024-32480) Kumaş ve tekstil ürünlerine baskı yapılması hizmetleri (giyim eşyası dahil, emprime baskı dahil, transfer baskı hariç)	Tehlikeli
13.30.04	Kumaş ve tekstil ürünlerine ilişkin diğer bitirme hizmetleri (apreleme, pliseleme, sanforlama, vb. dahil)	Tehlikeli
13.30.05	(Ek satır:RG-5/3/2024-32480) Kumaş ve tekstil ürünlerine transfer baskı yapılması hizmetleri	Tehlikeli
13.9	Diğer tekstil ürünlerinin imalatı	
13.91	Örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) kumaşların imalatı	
13.91.01	Örgü ve tığ işi kumaşların imalatı (penye ve havlı kumaşlar ile raschel veya benzeri makineler ile örülen tül kumaş, perdelik kumaş vb. örgü veya tığ ile örülmüş kumaşlar dahil)	Tehlikeli
13.91.02	Örme yoluyla imitasyon kürk kumaşı imalatı	Tehlikeli
13.92	Giyim eşyası dışındaki tamamlanmış tekstil ürünlerinin imalatı	
13.92.01	Yatak örtü takımları, yatak çarşafı, yastık kılıfları, masa örtüsü ile tuvalet ve mutfakta kullanılan örtülerin imalatı (el ve yüz havluları dahil)	Tehlikeli
13.92.02	Yorgan, kuştüyü yorgan, minder, puf, yastık, halı yastık, uyku tulumu ve benzerlerinin imalatı	Tehlikeli
13.92.03	Perdelerin ve iç storların, perde veya yatak saçaklarının, farbelalarının ve malzemelerinin imalatı (gipür, hazır tül perde ve kalın perdeler dahil)	Tehlikeli
13.92.04	Tekstilden yer bezi, bulaşık bezi, toz bezi vb. temizlik bezleri imalatı	Tehlikeli
13.92.05	Battaniye imalatı	Tehlikeli
13.92.06	Tekstilden çuval, torba, çanta ve benzerlerinin imalatı (eşya paketleme amacıyla kullanılanlar)	Tehlikeli
13.92.07	Can yeleği ve can kurtaran simidi imalatı	Tehlikeli
13.92.08	Paraşüt (yönlendirilebilen paraşütler dahil) ve rotoşüt ile bunların parçalarının imalatı	Tehlikeli
13.92.09	Bayrak, sancak ve flama imalatı	Tehlikeli
13.92.10	Tekstilden örtü ve kılıf imalatı (araba, makine, mobilya vb. için)	Tehlikeli
13.92.11	Branda, tente, stor (güneşlik), yelken, çadır ve kamp malzemeleri imalatı (şişme yataklar dahil)	Tehlikeli
13.93	Halı ve kilim imalatı	
13.93.01	Halı (duvar halısı dahil) ve kilim imalatı (paspas, yolluk ve benzeri tekstil yer kaplamaları dahil)	Tehlikeli
13.93.02	Halı, kilim vb. için çözgücülük, halı oymacılığı vb. faaliyetler	Az Tehlikeli
13.95	Dokusuz kumaşların ve dokusuz kumaştan yapılan ürünlerin imalatı, giyim eşyası hariç	
13.95.01	Dokusuz kumaşlar ile bunlardan yapılan ürünlerin imalatı (giyim eşyası hariç)	Tehlikeli
13.96	Diğer teknik ve endüstriyel tekstillerin imalatı	

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

13.96.01	Dokunabilir ipliklerden metalize iplik ve metalize gipe iplik ile bunlardan dokuma kumaş imalatı (giyim ve döşemecilikte kullanılan)	Tehlikeli
13.96.02	Tekstil malzemelerinden parça halinde kordonlar; işleme yapılmamış şeritçi eşyası ve benzeri süs eşyalarının imalatı	Az Tehlikeli
13.96.03	Dar dokuma kumaşların imalatı (etiket, arma ve diğer benzeri eşyalar hariç)	Tehlikeli
13.96.04	Tekstil malzemelerinden dokuma etiket, rozet, arma ve diğer benzeri eşyaların imalatı	Az Tehlikeli
13.96.05	Teknik kullanım amaçlı tekstil ürünleri ve eşyaları imalatı (fitil, lüks lambası gömleği, tekstil malzemesinden hortumlar, taşıma veya konveyör bantları, elek bezi ve süzgeç bezi dahil)	Tehlikeli
13.96.06	Kord bezi imalatı	Tehlikeli
13.96.07	Tekstille kaplanmış kauçuk iplik veya kordon ile kauçuk veya plastik kaplanmış veya emdirilmiş tekstilden iplik veya şeritler ve bunlardan yapılmış mensucat imalatı	Tehlikeli
13.96.08	Kaplanmış veya emdirilmiş tekstil kumaşlarının imalatı (cilt kapağı için mensucat, mühendis muşambası, tiyatro dekorları, tuval vb. dahil)	Tehlikeli
13.99	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer tekstillerin imalatı	
13.99.02	Oya, dantel ve nakış imalatı (yaka, fisto yaka, lez, aplik, motif, kapitone ürünleri vb. dahil) ile tül ve diğer ağ kumaşların (dokuma, örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) olanlar hariç) imalatı	Tehlikeli
13.99.03	Keçe, basınçlı hassas giysi dokumaları, tekstilden ayakkabı bağı, pudra ponponu vb. imalatı	Tehlikeli
13.99.04	Tekstil kırpıntısı imalatı (yatak, yorgan, yastık, şilte ve benzeri doldurmak için)	Tehlikeli
13.99.06	Gipe iplik ve şeritlerin, şenil ipliklerin, şenet ipliklerin imalatı (metalize olanlar ile gipe lastikler hariç)	Tehlikeli

Tanımlar

Ağartma: Kumaşın yapısında bulunan pigmentlerin yapısının bozulup parçalanarak ham renginin giderilerek daha iyi bir görünüm kazandırılması, beyazlatılması işlemidir. Bu işleme kasarlama da denilmektedir.

Apren (Bitim) İşlemleri: Tekstil materyalinin ön terbiye ve renklendirme işlemleri sonrası gördükleri mekanik ve kimyasal tüm işlemlere bitim işlemleri veya apre işlemleri denir. Apre işlemi, tekstil ürünlerinin özelliklerini, tutumunu ve görünümünü geliştirmek, kullanım amaçlarına uygun bir yapı kazanmalarını sağlamak için yapılır. (Sanforlama, şardonlama, kalandırlama, zımparalama, makaslama, yumuşatma, antistatiklik, keçeleşmezlik, buruşmazlık, yanmazlık gibi işlemleri içermektedir.)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Atkı: Dokuma kumaşı oluşturan ve birbirlerini dik açıyla kesen iki grup iplikten (çözü ve atkı), kumaşın eni yönünde olan ipliklerdir.

Baskı: Bir tekstil yüzeyi üzerinde sınırlı bir alanın, farklı yöntemlerle belirli bir desen formunda renklendirilmesi işlemidir.

Bobinleme: Bobinleme makinaları vasıtasıyla fazla miktarda ipliğin sarılmak suretiyle bobinlere aktarılmasıdır.

Bobin Makinesi: Ring iplik makinesinden kops hâlinde sarılmış iplikleri birleştirerek 1,8 kg – 2,0 kg ağırlığında bobinler hâline getirmek için kullanılan makinedir.

Boyama: Tekstil endüstrisinde elyaf, iplik, kumaş ve giysilerin fiziksel veya kimyasal yöntemler kullanılarak boyar madde ile renklendirilmesi işlemidir.

Büküm: İplikleri oluşturacak elyafın sarmal biçimde, ipliğin eksenini etrafında döndürülmesi sonucu elde edilen biçimdir.

Cer: Tarak makinesinden gelen bant düzgünlüklerini gideren ve çekim sırasında oluşan uçuntuların temizlenmesini sağlayan, elyaf şeridinin ipliğe dönüşmeden önce kalitesini ve homojenliğini arttırmak için kullanılan makinedir.

Çiti (Zincir): Halının başlangıç ve bitim uçlarında kilim dokusuna paralel olarak, saçak dibinde çözgü veya atkı ipliğinden zincir şeklinde yapılan bir dokudur.

Çözgü: Dokuma kumaşı oluşturan ve birbirlerini dik açıyla kesen iki grup iplikten (çözgü ve atkı), kumaşın boyu yönünde olan iplik.

Çözgü Hazırlama İşlemi: Dokunacak olan kumaş tipi ve özelliklerine bağlı olarak belirlenen sıklık, sayı ve uzunlukta çözgü ipliğini çözgü levendi üzerine sarma işlemine denir.

Dokuma Kumaş: Atkı ve çözgü adı verilen paralel ipliklerden oluşan iki iplik dizisinin, birbirlerine dik yönde kesişirken bir örgü oluşturacak biçimde bağlanmalarıyla elde edilen kumaş türüdür.

Eğirme: Liflerden iplik oluşturmak için kullanılan büküm tekniğidir.

Elyaf: Lifin çoğuludur.

Fitil Makinesi: Cer makinelerinden elde edilen şeritleri, ring iplik makinelerinde işlenebilecek inceliğe getiren, büküm vererek mukavemetini sağlayan masuralara sarılmasını gerçekleştirerek ring iplik makinesine hazırlayan iplik işletmeciliğinin ara aşamasıdır.

Harman-Hallaç Hattı: Pamuğun balyalardan otomatik makinalarla küçük boyutlarda yolunarak balyaların açılması ve içindeki toz vb. yabancı maddelerden temizlenmesi için kullanılan makina hattıdır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Haşılama: Dokuma sırasında çözgü ipliklerinin kopuşunu azaltmak amacıyla haşıl maddelerinin çözgü ipliklerine aktarıldığı dokuma hazırlık işlemidir.

Haşıl Sökme: Haşıl sökme, dokuma kumaşların boya alımını ve suseverliğini arttırmak için çözgü ipliklerindeki haşıl maddesinin uzaklaştırılmasını sağlayan ön terbiye işlemidir.

Hidrofilleştirme: Bitkisel liflerin (pamuk, keten, kenevir) yüzeyindeki doğal yağlar, mumlar, pektinler ve çepellerin uzaklaştırılması ile liflerin su emiciliğini artıran, boya ve apre uyumunu iyileştiren bir ön terbiye işlemidir.

İplik: Dokuma, örme ve dikimin temel elemanı olarak kullanılan, pamuk, keten, yün, ipek, naylon vb. tekstil hammaddelerinin kesiksiz ve kesikli liflerinin birlikte bükülmüş ve çekilmiş durumudur.

Kalandırlama: Selüloz esaslı tekstil mamulünün yüzeyini parlatmak, yumuşatmak ve ipliklerinin arasını kapatmak amacıyla yapılan bir apre çeşididir.

Karde Ring İplik: Penye ipliklerinden daha kısa stapelli pamuk elyafından üretilmiş tarama yapılmamış pamuk ipliğidir.

Kasar: Ağartma.

Lif: Dokuma ve örmede kullanılan ipliklerin yapılabildiği yeterli uzunluk, incelik ve mukavemete sahip, esnek eğrilebilir özellikteki tekstil ham maddelerine denir. Doğal, yapay ve sentetik elyaf olarak üç ana gruba ayrılır.

Merserizasyon: Pamuklu iplik ya da kumaşların gergin olarak derişik sodyum hidroksit ya da amonyakla, soğukta ya da 60 °C sıcaklıkta şişirilerek parlak görünüm kazandığı ön terbiye işlemidir.

Nonwoven (Dokusuz) Kumaş: Dokuma, örme gibi klasik yöntemler haricinde; liflerin çeşitli yöntemlerle bir araya getirilmesiyle, oluşturulan tülbentin; mekanik, kimyasal ve ısı yöntemlerle sabitleştirilmesiyle yani iç içe geçirilip birbiri ile bağlanmasıyla elde edilen tekstil yüzeyleridir.

Open-End İplik: Çoğunlukla kısa liflerden üretilen, aşınmaya karşı dirençleri yüksek, yüzeyi düzgün ve pürüzsüz ipliklerdir.

Open-End İplikçiliği: Open-end (açık uç) iplikçiliği en önemli eğirme yöntemlerinden biridir. Ring iplik eğirmede üretim hızı sınırlı olduğundan alternatif olarak ortaya çıkan bir eğirme yöntemidir. Özellikle çok yüksek mukavemet gerektirmeyen mamullerin üretiminde kullanılır.

Örme Kumaş: İpliklerin tek başına ya da topluca (çözgüler halinde) örücü iğne ve yardımcı elemanlar vasıtasıyla ilmekler haline getirilmesi, bunlar arasında da yan yana ve boylamasına bağlantılar oluşturulması ile oluşan tekstil yüzeyidir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Ön Terbiye İşlemleri: Ham kumaşı boyama veya baskı işlemine hazır hale getirmek için uygulanan işlemlerdir. Haşıl sökme, ağartma, hidrofilleştirme, merserizasyon, kostikleme, yakma gibi işlemlerden oluşmaktadır.

Penye Hazırlık Makinesi: Dublör, şerit birleştirici veya diğer adıyla vatka makinesi penye iplikleri için ilk hazırlama makinesidir. Dublörde, tarak makinesinden gelen şeritler 230-260 mm eninde vatka formuna getirilir.

Penye Makinesi: Penye hazırlıktan gelen elyaf vatkası penye makinesine gelir. Penye makinesinin elemanlarında işlendikten sonra tekrar şerit haline gelerek fitile iletilir. Penye makinesinde pamuk içerisindeki yabancı maddeler ve nepsler uzaklaştırılır, tarama ile kısa elyaflar uzaklaştırılarak, elyafın stapel boyunun ve elyaf uzunluğunun üniformitesi artırılır ve elyafın paralelliği artırılır.

Penye Ring İplik: Penye makinelerinde taranıp işlem görmüş çok kaliteli ince pamuk ipliğidir.

Polimerizasyon: Çok sayıda aynı veya farklı monomerin bir kimyasal işlemle birbirleriyle birleşerek uzun zincirler (makromoleküller) oluşturmaya denir.

Ring İplik Makinesi: Yarı mamul fitili veya şeridi ince bir iplik haline getiren, bükümle mukavemet kazandıran, uygun bir formda saran bir eğirme makinesidir.

Sanforlama: %100 selüloz ve selüloz esaslı liflerden oluşmuş kumaşlara uygulanan son işlemdir. Sanfor işleminin amacı, kumaşın en-boy stabilizesini sağlamak, tuşe vermek ve buruşuklukları açmaktır.

Şardonlama: Dokuma veya örgü kumaşın yüzeyinden geçirilen metal teller yardımıyla ipliklerin içerisinden liflerin çekilmesine dayanan mekanik apre işlemidir. Bu işlemde lif uçları kumaşın yüzeyine çıkarılarak bir hav tabakası oluşturulur. Bu hav tabakasına yatırma, dikleştirme, kesme gibi istenilen biçim verilerek kumaşa özel bir görünüm kazandırılır.

Tarak Makinesi: Tarak makinesi; elyaf kümesi hâlindeki pamuğun band hâline getirildiği, hazırlama işleminin merkezinde olan, kalite ve üretimi büyük oranda belirleyen bir makinedir.

Terbiye İşlemleri: Ön terbiye işlemleri tamamlandıktan sonra uygulanan boyama, baskı ve apre gibi işlemlere terbiye işlemleri adı verilir.

Yakma: İplik ya da kumaş formundaki tekstil malzemelerinin üzerindeki havları uzaklaştırmak için yapılan bir ön terbiye işlemidir. Yakma işlemi ile kumaş yüzeyindeki havlar (lif uçları, tüycük vb.) yakılarak kumaş yüzeyinin daha düzgün hale gelmesi sağlanır.

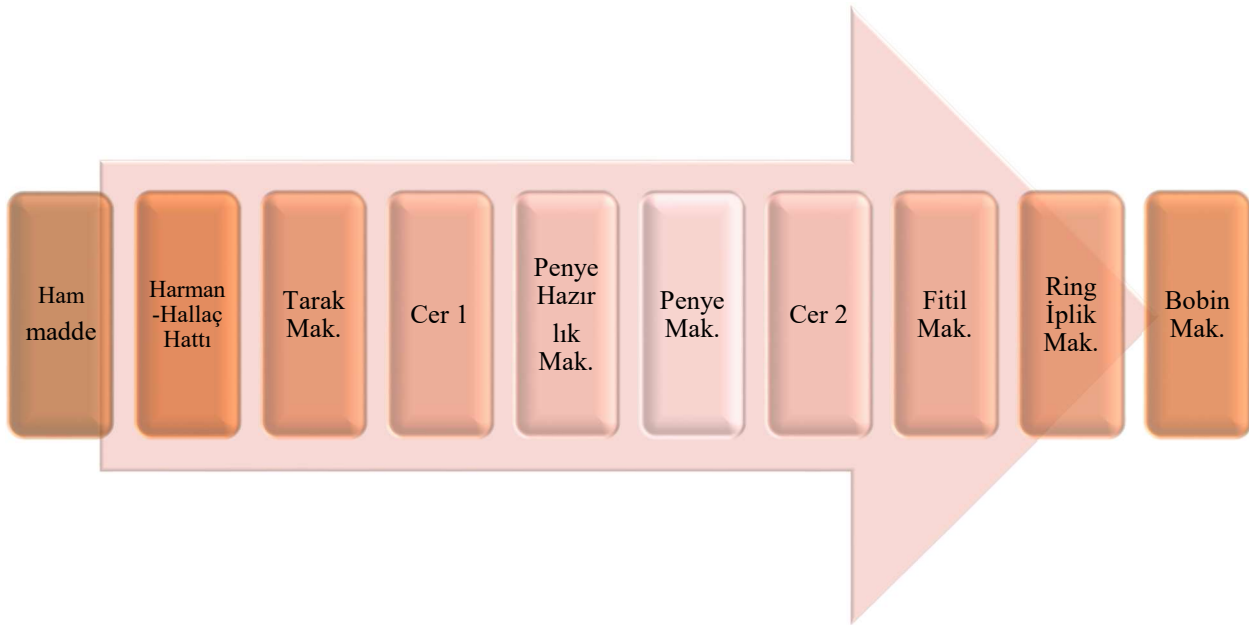

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Üretim İş Akış Şemaları

Şekil I.1. Tekstil Ürünleri İmalatı Genel İş Akış Şeması

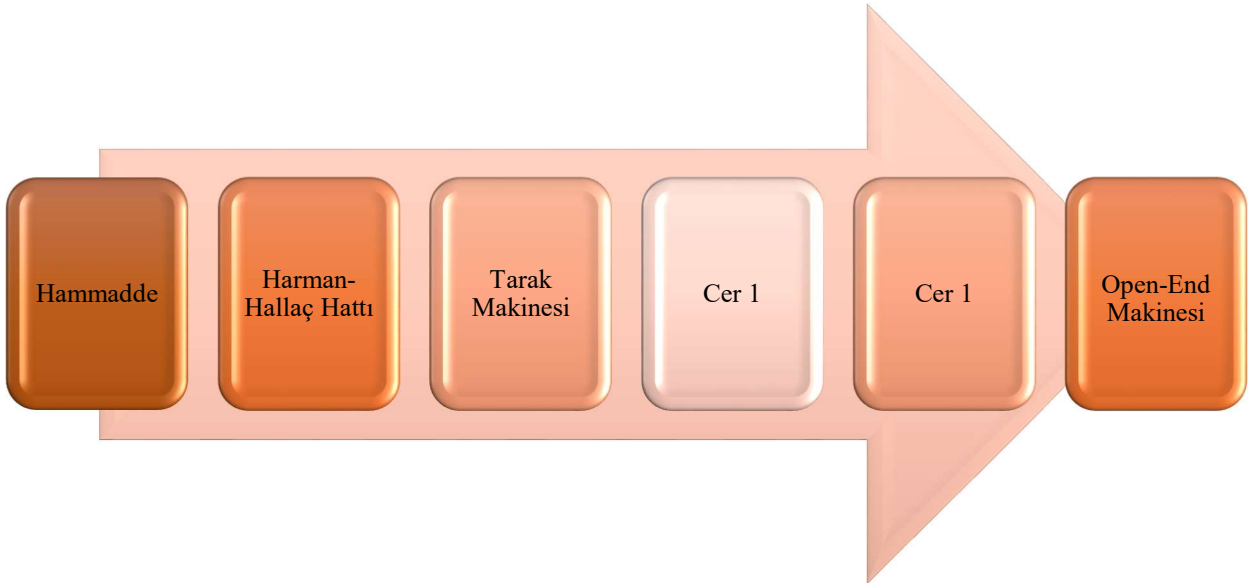
Şekil I.2. Penye Ring İplik (Pamuk) Üretimi İş Akış Şeması

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil I.3. Karde Ring İplik (Pamuk) Üretimi İş Akış Şeması

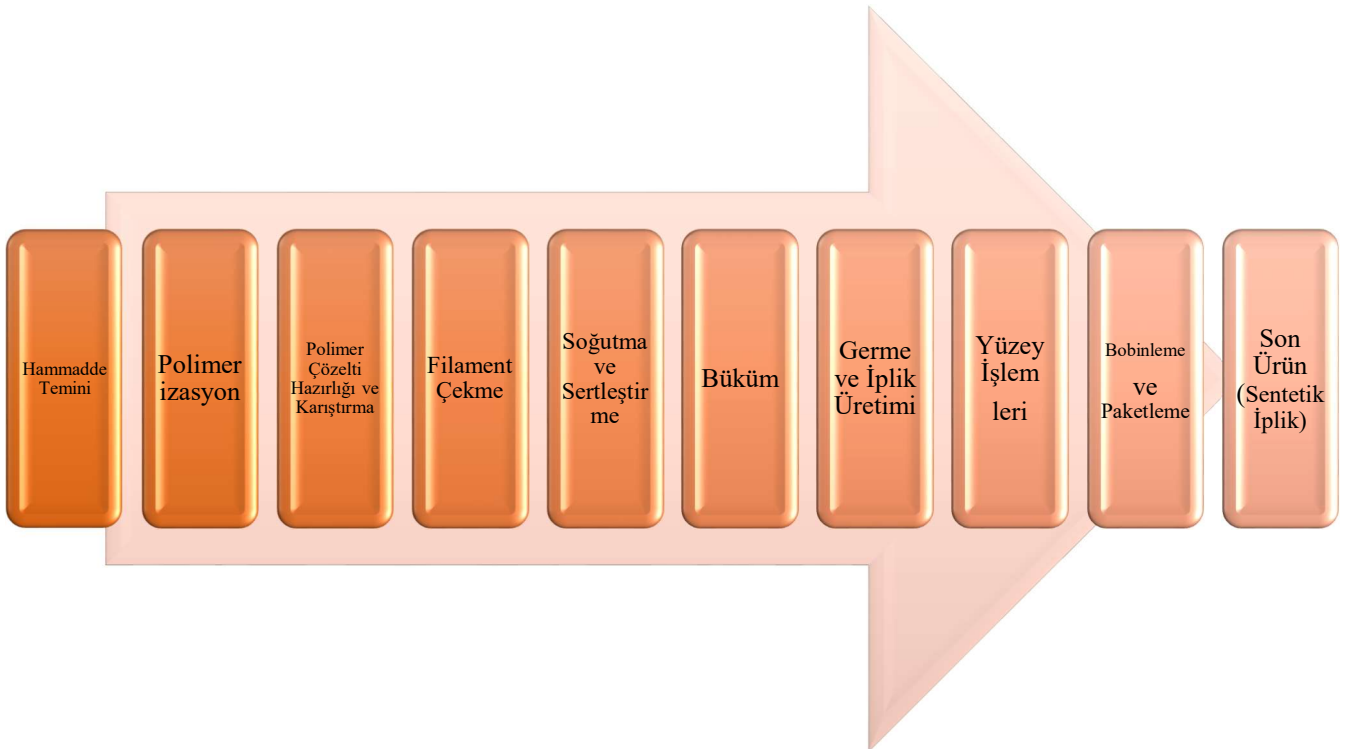
Şekil I.4. Karde Open-End İplik (Pamuk) Üretimi İş Akış Şeması

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

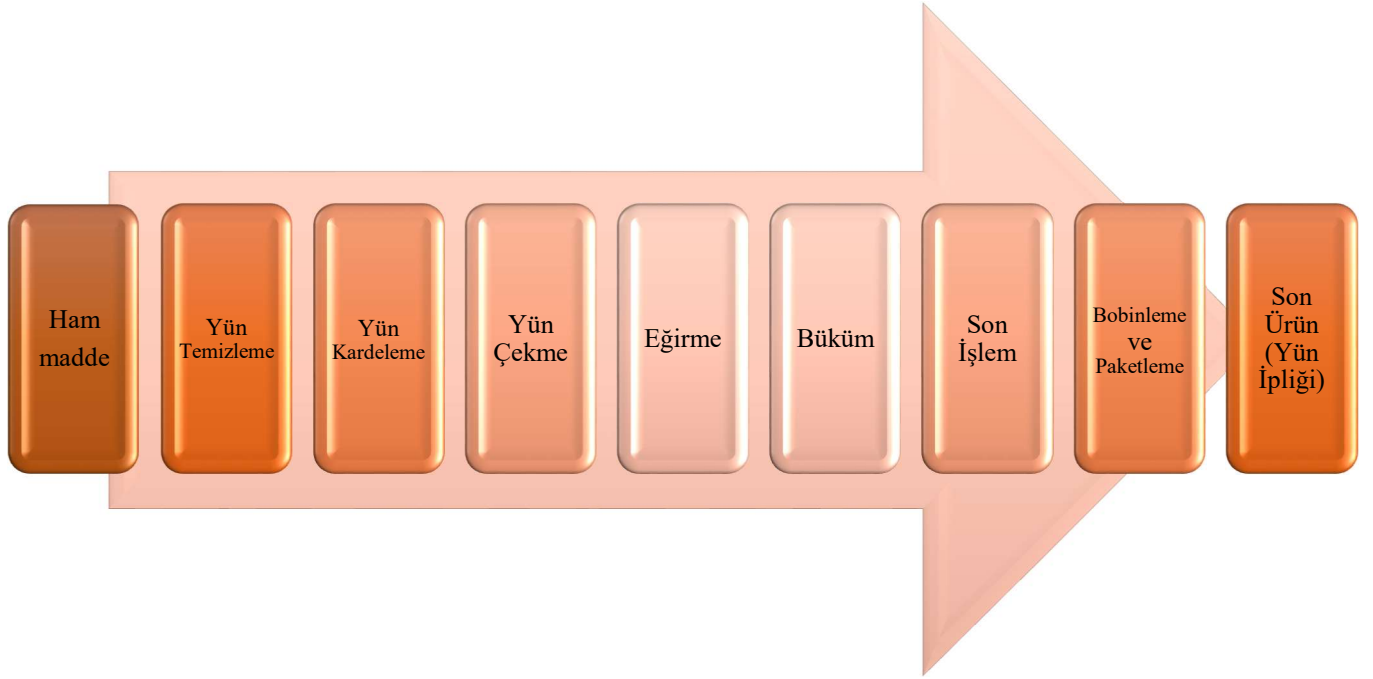
Şekil I.5. İplik Üretim İşletmesi

Şekil I.6. Sentetik İplik Üretimi İş Akış Şeması

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil I.7. Yün İpliği Üretimi İş Akış Şeması

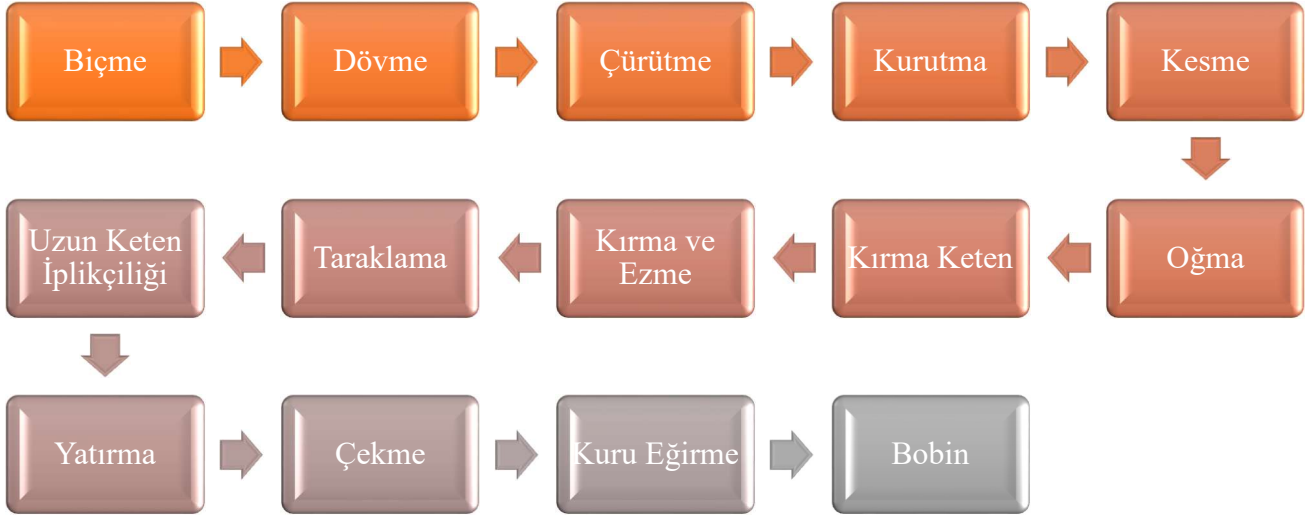

Şekil I.8. Yün Yıkama Makinesi

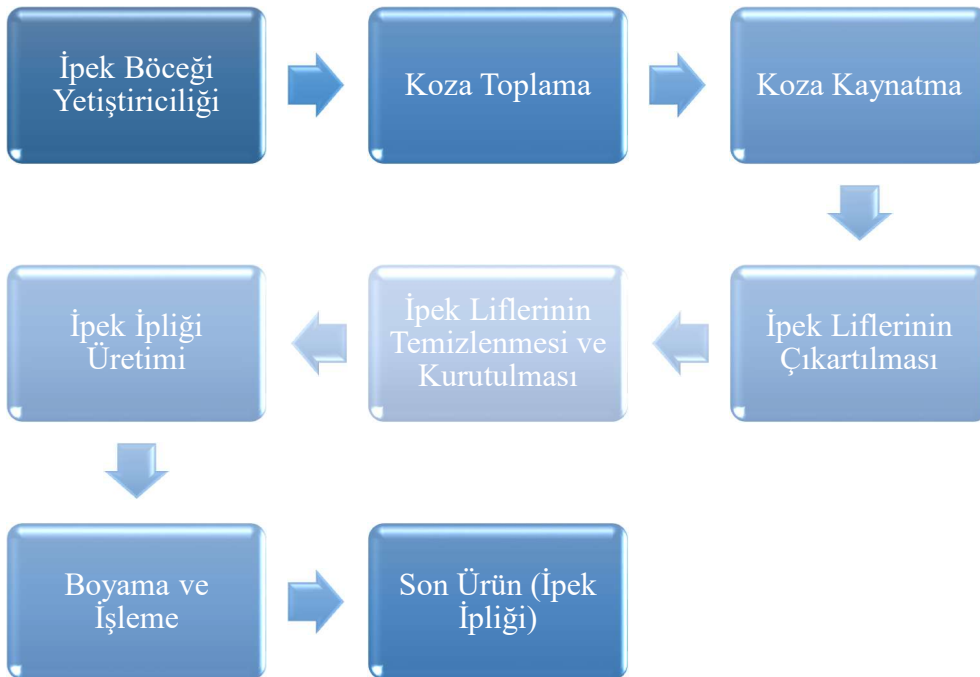

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil I.9. Keten İpliği Üretimi İş Akış Şeması

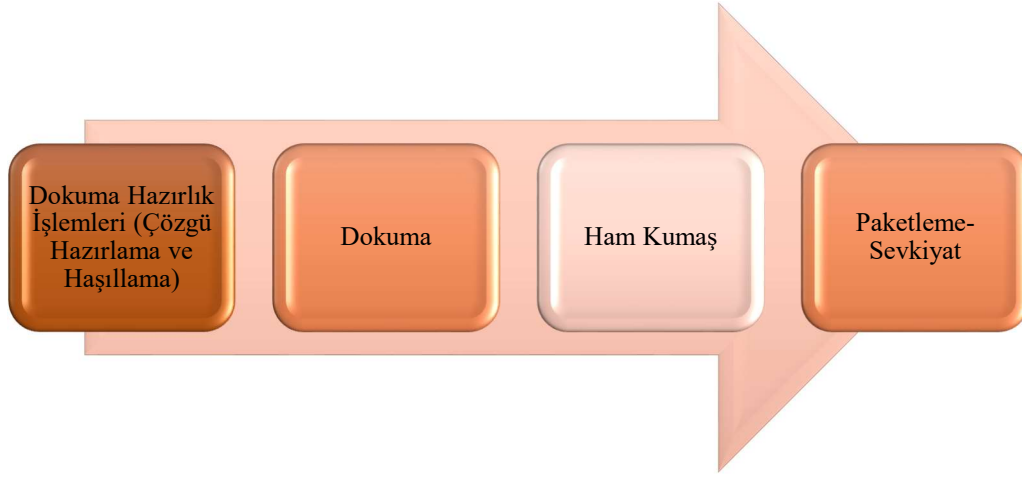

Şekil I.10. İpek İpliği Üretimi İş Akış Şeması

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

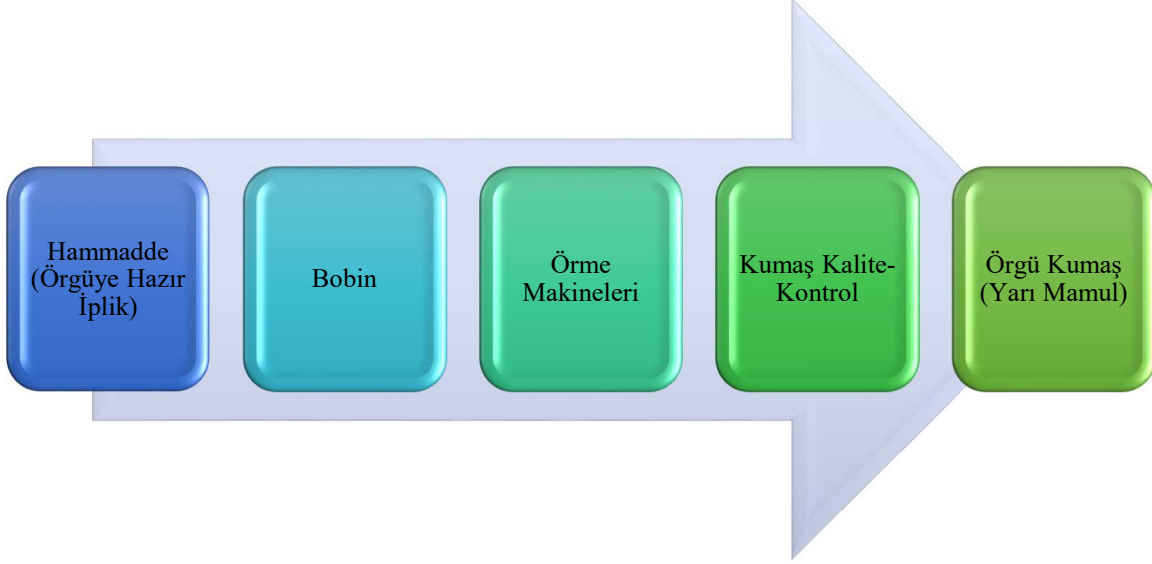
Şekil I.11. Dokuma Kumaş Üretimi İş Akış Şeması

Şekil I.12. Dokuma Kumaş Üretimi İşletmesi

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

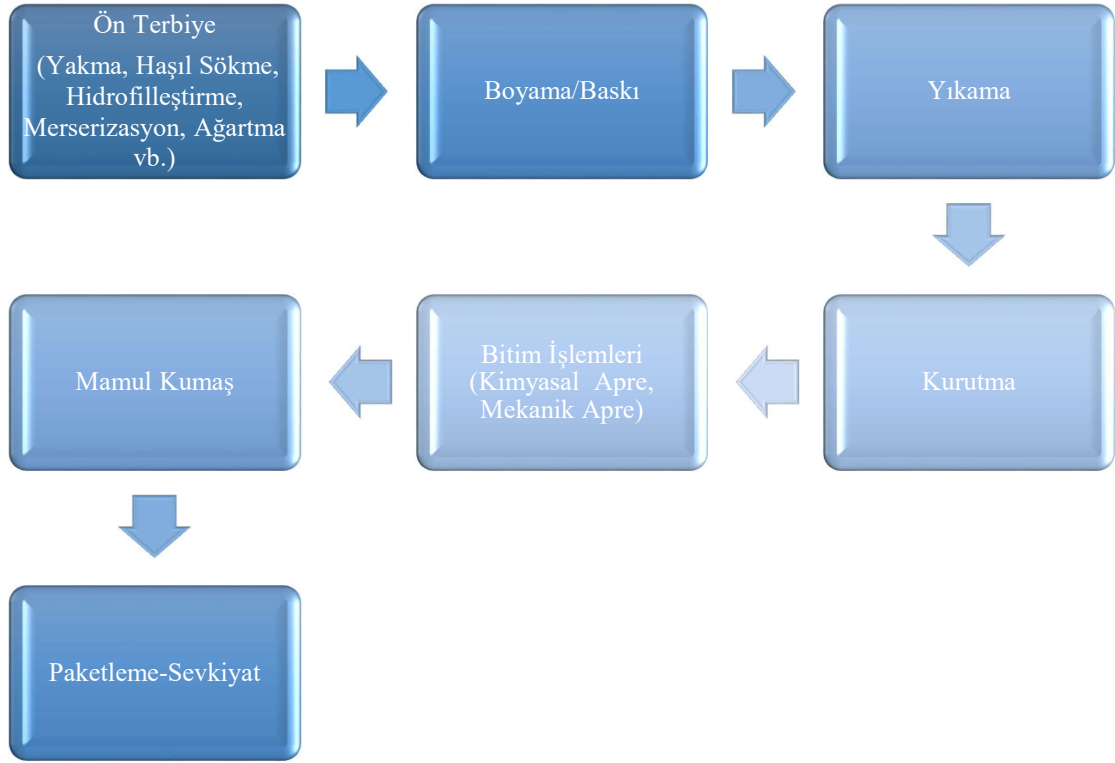
Şekil I.13. Örme Kumaş Üretimi İş Akış Şeması

Şekil I.14. Örme Kumaş Üretimi İşletmesi

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

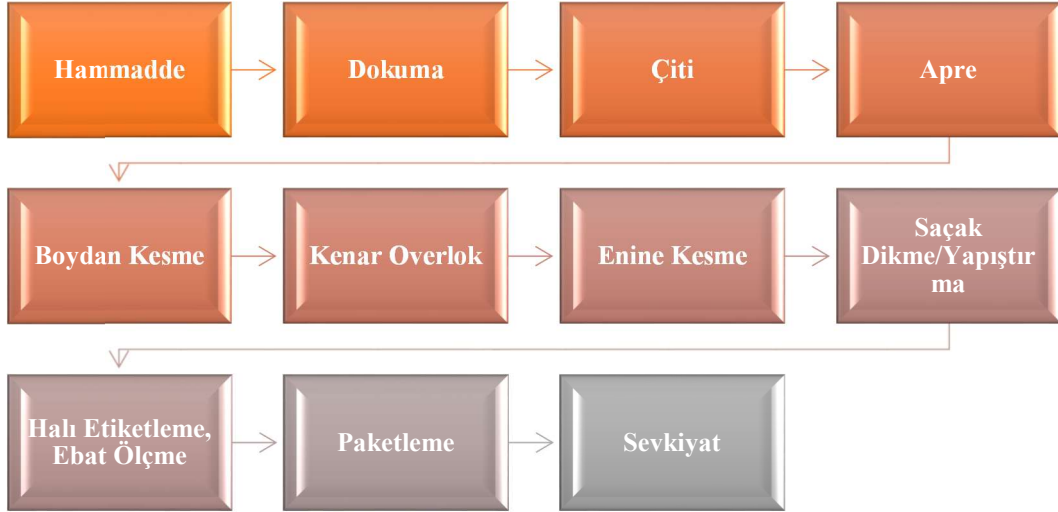
Şekil I.15. Tekstil Terbiye-Boya-Baskı İş Akış Şeması

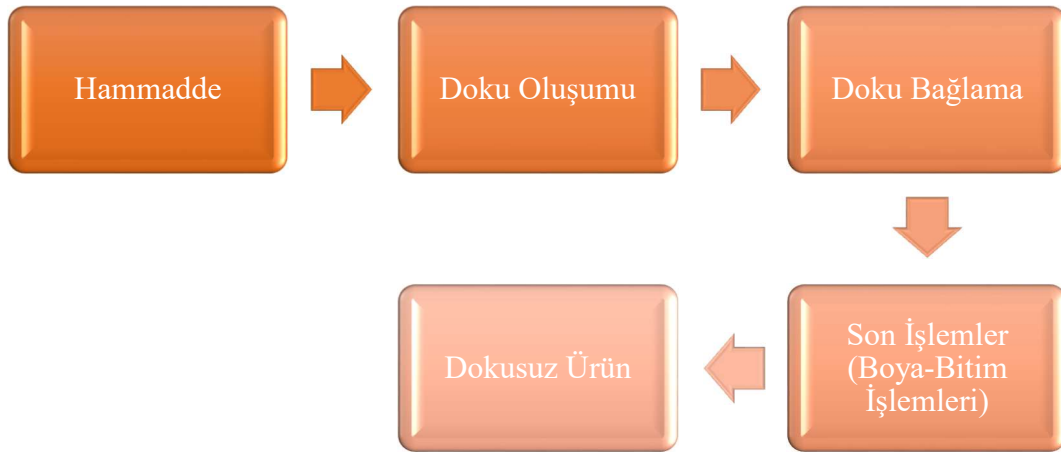
Şekil I.16. Boya Terbiye İşletmesi

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil I.17. Halı Üretimi İş Akış Şeması

Şekil I.18. Dokusuz (Nonwoven) Ürün İmalatı İş Akış Şeması

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil I.19. Dokusuz (Nonwoven) Yüzey Üretim Tesisi

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

1. HAZIRLIK AŞAMASI

Ocak-Mart 2024 aylarından oluşan programlı teftiş hazırlık döneminde, detaylı yıllık planlamalar oluşturulmuş, programlı teftişlerde görevlendirilecek müfettişler için mesleki kapasitenin güçlendirilmesine yönelik eğitimler düzenlenmiştir. Teftiş hazırlık aşamasında, teftiş programına alınan işyerlerinin sayı ve büyüklüklerine göre teftişlerde görevlendirilecek iş müfettişi sayısı ve heyetler belirlenmiştir. Teftişlerde uygulama birliğinin sağlanması adına, teftişlere başlanmadan önce programlı teftişlerde görev alan müfettişler ile uygulama esasları, teftişlerin amacı, kapsamı ve hedefi hakkında toplantılar gerçekleştirilmiştir.

2. TEFTİŞ AŞAMASI

Programlı teftişlere ilişkin hazırlanmış olan çalışma takvimine göre 2024 Nisan ayında teftişlere başlanmış ve 2024 Aralık ayında teftişler tamamlanmıştır. “Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi”, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca hazırlanan uygulama esasları doğrultusunda; Bursa, İstanbul ve İzmir Grup Başkanlıkları tarafından 12 İş Müfettişi ile 8 farklı ilde 195 işyerinde yürütülmüştür. Programlı teftiş kapsamında teftişi yapılan işyerleri, iş sağlığı ve güvenliği riskleri açısından değerlendirilmiş ve teftişler esnasında çalışanlar ile işverenler, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nda belirtilen yükümlülükler ile ilgili bilgilendirilmiş ve rehberlik edici bir yaklaşımın öne alındığı bir teftiş modeli izlenmiştir. Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi uygulama esaslarında belirtilen;

- İş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik tedbirleri (malzeme taşınması, bakım vb. işler esnasında alınması gerekli teknik ve organizasyonel tedbirler dâhil)
- Kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik tedbirleri
- Yangın, parlama, patlama risklerine karşı alınması gerekli tedbirler
- Acil durumlara ve etkilerine karşı teknik ve organizasyonel tedbirler
- Elektrikle temas risklerine karşı alınması gerekli tedbirler
- Soyunma yerleri, yemek yeme yerleri, barınma yerleri ile duşlar, tuvalet ve lavabolarda sağlık ve güvenlik şartları uygulama konularında ve ayrıca;

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

➤ 2015/4 sayılı Genelge ekinde yer alan Teftiş Rehberi'nin I. Kitap I. Kısım IV. Bölüm madde 3.6'da belirtilen hükümler gereği iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması amacıyla iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ile diğer sağlık personelinin görevlendirilmesi, risk değerlendirmesi çalışmaları, çalışan temsilcisi görevlendirmesi, iş sağlığı ve güvenliği kurulu ve toplantıları,

➤ Kayıt dışı istihdam, yabancı çalışan ve çocuk işçiliği konularını kapsayacak şekilde denetimler yürütülmüştür.

Programlı teftişlerde işyerlerinde tespit edilen ve hayati tehlike içermeyen mevzuata aykırılıklar için, bu aykırılıkların işverence giderileceğinin beyan edilmesi ve müfettişçe uygun görülmesi durumunda, bildirim düzenlenerek işverene, tespit edilen mevzuata aykırı hususlar değerlendirilerek süre verilmiştir. Verilen süre sonunda tebliğ edilen mevzuata aykırılıklar kontrol edilmiş, giderilmeyen mevzuata aykırılıklar için idari para cezası uygulanması önerilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

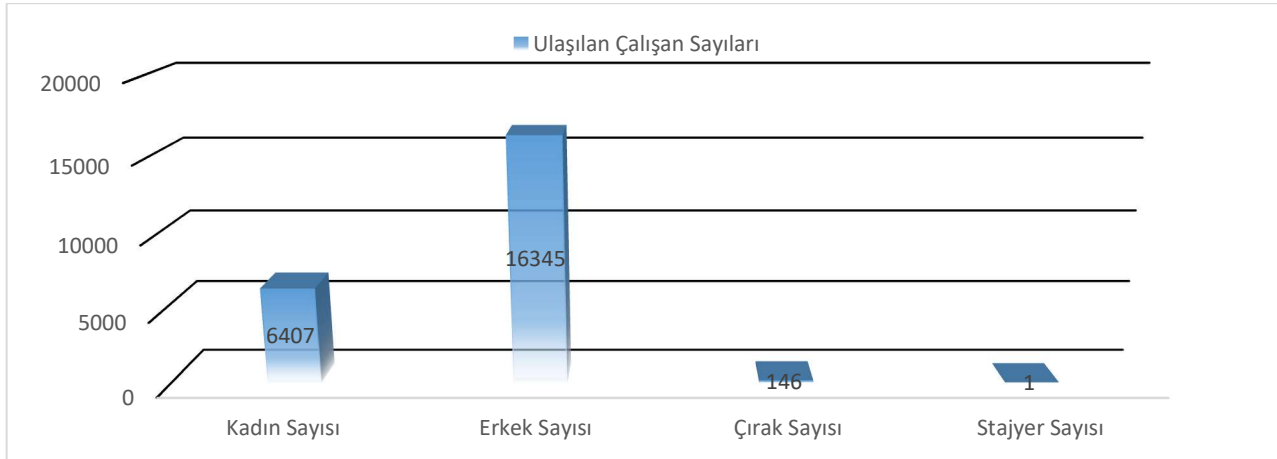
3. İSTATİSTİKLER

3.1. İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler

Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında teftişi gerçekleştirilen işyeri sayısı 195'tir. Bursa, Denizli, İstanbul, İzmir, Kırklareli, Manisa, Tekirdağ ve Uşak olmak üzere 8 ilde, 195 işyerinde gerçekleştirilen programlı teftişlerde toplam 22.752 çalışana ulaşılmıştır. Programlı teftiş kapsamında 20 işyerinde gayri faal, kapalı olma durumu ve benzeri diğer sebeplerle teftiş yapılamamıştır. İş sağlığı ve güvenliği yönünden teftişi yapılan 195 işyerinin 193'ü tehlikeli, 2'si az tehlikeli sınıftadır.

3.2. Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler

İzmir, Bursa ve İstanbul Grup Başkanlıkları tarafından Bursa, Denizli, İstanbul, İzmir, Kırklareli, Manisa, Tekirdağ ve Uşak olmak üzere toplam 8 ilde, 195 işyerinde gerçekleştirilen programlı teftişlerde toplam 22.752 çalışana ulaşılmıştır. Çalışanların %71,8 i erkek, %28,2 si kadındır. Programlı teftişlerde 16.345 erkek, 6.407 kadın çalışan ile 146 çırak ve 1 stajyere ulaşılmıştır. Çocuk işçiye rastlanmadığı görülmüştür.

Şekil II.1. Ulaşılan Çalışan, Çırak ve Stajyer Sayıları

Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında teftişi gerçekleştirilen işyeri sayısının ve ulaşılan işçi sayısının illere göre dağılımı Tablo II-1 de yer almaktadır.

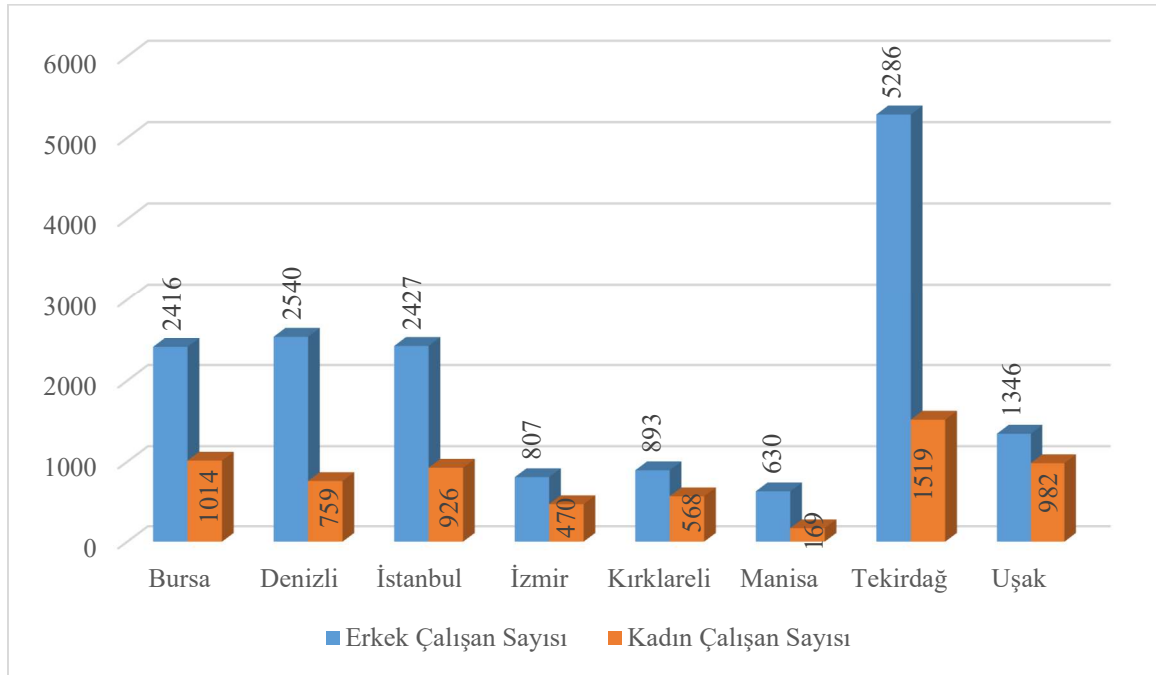

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo II-1 Teftişi Gerçekleştirilen İşyeri ve Ulaşılan İşçi Sayısının İllere Göre Dağılımı

İl	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı
Bursa	37	3.430
Denizli	23	3.299
İstanbul	34	3.353
İzmir	33	1.277
Kırklareli	7	1.461
Manisa	12	799
Tekirdağ	24	6.805
Uşak	25	2.328
TOPLAM	195	22.752

Çalışan sayılarının illere göre kadın ve erkek olarak dağılımı Şekil II-2 te yer almaktadır.

Şekil II.2. İllere Göre Çalışan Sayılarının Kadın Erkek Olarak Dağılımı

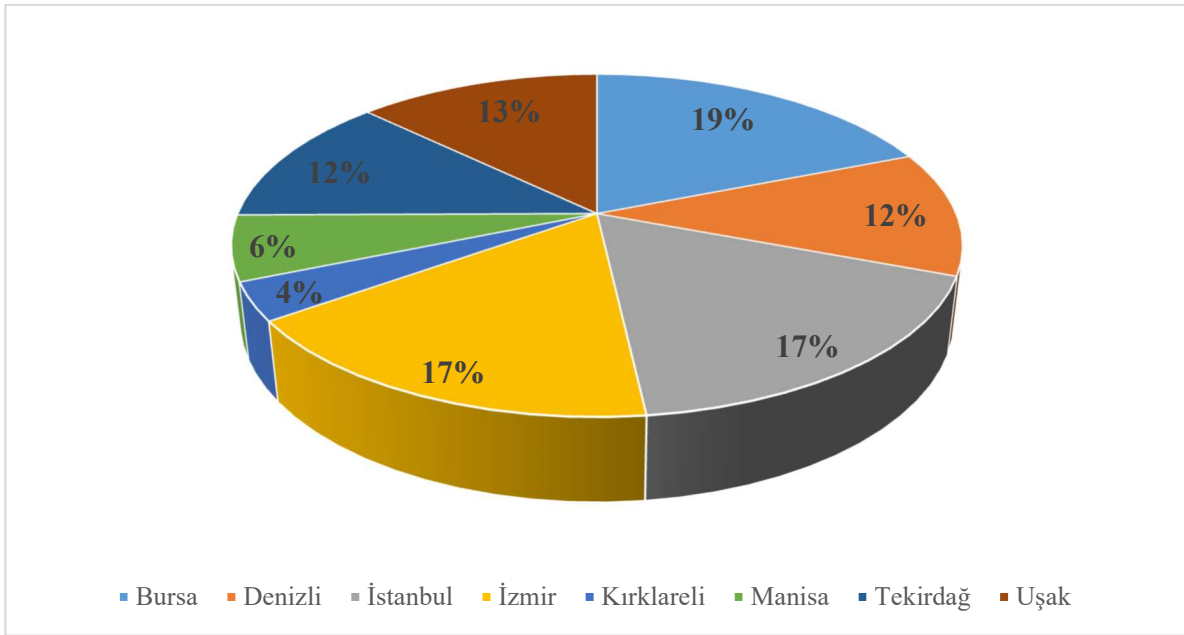

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.3. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler

3.3.1. Genel İstatistikler

Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında Bursa ilinde 37, Denizli ilinde 23, İstanbul ilinde 34, İzmir ilinde 33, Kırklareli ilinde 7, Manisa ilinde 12, Tekirdağ ilinde 24 ve Uşak ilinde 25 işyeri olmak üzere toplamda 195 işyerinin teftişi gerçekleştirilmiştir. Programlı teftişlerde 55 işyerine idari para cezası uygulanmış, 140 işyerine idari para cezası uygulanmamıştır. Programlı teftişler kapsamında durdurma kararı uygulanan işyeri bulunmamaktadır. Şekil II-3 de gerçekleştirilen teftişlerin illere göre oransal dağılımları görülmektedir.

Şekil II.3. Teftişlerin İllere Göre Oransal Dağılımları

3.3.2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler

Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında 195 işyerinde gerçekleştirilen teftişlere ait istatistik verileri incelendiğinde; teftişin ilk aşamasında tespit edilen 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu kanun uyarınca çıkarılan yönetmeliklerin hükümlerine aykırılık sayısının 3.179 olduğu, teftiş sonucunda giderilen mevzuata aykırılık sayısının 3.067 olduğu, giderilmediği tespit edilen mevzuata aykırılık sayısının 112 olduğu, son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısının 41 olduğu görülmüştür. Gerçekleştirilen programlı teftişlerde 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ara verilen süre sonunda yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısının 2, giderilmediği tespit edilen mevzuata aykırılık sayısının 2 olduğu görülmüştür. 4857 sayılı İş Kanunu ile 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu kanun uyarınca çıkarılan yönetmelik hükümlerince tespit edilen mevzuata aykırılıklar ve noksanlıkların dağılımı Tablo II-2 de verilmiştir.

Tablo II-2 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler

Kanun/Yönetmelik Adı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilme oranı (%)
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	76	8	69	7	91
4857 sayılı İş Kanunu	0	2	0	-	-
İş sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	108	1	108	0	100
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	118	1	111	7	94
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	1614	17	1566	48	97
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	574	8	537	37	94
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	323	0	318	5	98
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	274	1	267	7	97
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	10	3	10	0	100
Tozla Mücadele Yönetmeliği	27	0	26	1	96
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	1	0	1	0	100
Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik	6	0	6	0	100
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	5	0	5	0	100
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	1	0	1	0	100
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	19	0	19	0	100
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	5	0	5	0	100
Kişisel Korumucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	18	0	18	0	100
Toplam	3.179	41	3.067	112	96

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo II-3' de 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu maddeleri hükümlerince tespit edilen mevzuata aykırılıklar ve noksanlıkların dağılımı verilmiştir.

Tablo II-3 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na Göre Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Bilgileri

Kanun	Kanun Maddesi	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı
6331	10/1	4	0	4	0
6331	10/4	18	2	17	1
6331	11	15	3	10	5
6331	15/1	1	0	1	0
6331	17	5	0	4	1
6331	20/1	16	0	16	0
6331	22	2	0	2	0
6331	26-1/o	1	0	1	0
6331	4/1-a	1	0	1	0
6331	4/1-b	2	0	2	0
6331	6/1-a	11	3	11	0
Toplam		76	8	69	7

Tablo II-4' de 4857 sayılı İş Kanunu maddeleri hükümlerince tespit edilen mevzuata aykırılıklara ilişkin tespitler gösterilmiştir.

Tablo II-4 4857 Sayılı İş Kanunu Hükümlerine Göre Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Bilgileri

Kanun	Kanun Maddesi	Kanun Maddesinde Sözü Edilen Fiil	İPC Uygulanan mevzuata aykırılık sayısı	Mevzuata Aykırılık Tespit Zamanı
4857	107/2	Teftişin sonuçlanmasını engellemek	2	Son teftişte yeni tespit

İstatistikler incelendiğinde programlı teftişler sonucunda idari para cezasına konu olan işyeri sayısının 55, toplam mevzuata aykırılık sayısının 153 olduğu görülmektedir. Önerilen toplam idari para cezası 3.941.731,00 TL'dir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo II-5 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Uygulanan İdari Para Cezası Miktarları

Kanun/Yönetmelik Adı	İPC uygulanan mevzuata aykırılık sayısı	İdari para cezası
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	15	540.329,00 TL
4857 sayılı İş Kanunu	2	267.962,00 TL
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	1	24.576,00 TL
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	8	156.672,00 TL
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	65	1.302.528,00 TL
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	45	1.314.816,00 TL
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	5	89.088,00 TL
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	8	165.888,00 TL
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	3	55.296,00 TL
Tozla Mücadele Yönetmeliği	1	24.576,00 TL
Toplam	153	3.941.731,00 TL

4857 sayılı İş Kanunu ile ilgili olarak toplam 2 adet mevzuata aykırılık tespit edilmiş olup söz konusu mevzuata aykırılıklar ile ilgili 267.962,00 TL idari para cezası uygulanmıştır. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile ilgili olarak toplam 151 adet mevzuata aykırılık tespit edilmiş olup söz konusu mevzuat aykırılıklar ile ilgili 3.673.769,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Tablo II-6 Teftişi Yapılan İşyeri Sayısı, Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklar ve Uygulanan İdari Yaptırımlar

Teftiş yapılan işyeri sayısı	195
İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	3.179
Son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	41
Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	3.067
İPC uygulanan mevzuata aykırılık sayısı	153
Mevzuata Aykırılıkların İyileşme Oranı (%)	%96
Önerilen Toplam İdari Para Cezası (TL)	3.941.731,00 TL
İdari Para Cezası Uygulanan İşyeri Sayısı	55

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.3.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar

Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişlerinde tespit edilen ve giderilmeyen mevzuata aykırılıklar nedeniyle ilgili yasal dayanaklar çerçevesinde kurum ve kuruluşlara yapılan suç duyurusu ve ihbar bulunmamaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR

Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişlerinde tespit edilen toplam 3.179 mevzuata aykırılıktan 3.067 adedinin giderildiği görülmüş olup tespit edilen mevzuata aykırı hususlar ile ilgili olarak %96 iyileşme oranına ulaşılmıştır. Ayrıca, ara verilen süre sonunda devam edilen teftişlerde 41 adet yeni mevzuata aykırılık tespit edilmiştir. Programlı teftişler sonucunda idari para cezasına konu olan toplam noksanlık sayısının 153 olduğu görülmektedir. 4857 sayılı İş Kanunu ile ilgili olarak toplam 2 adet mevzuata aykırılık, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile ilgili olarak toplam 151 adet mevzuata aykırılık tespit edilmiştir.

Tablo III-1 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Kanun ve Yönetmelik Bazında Sayıları

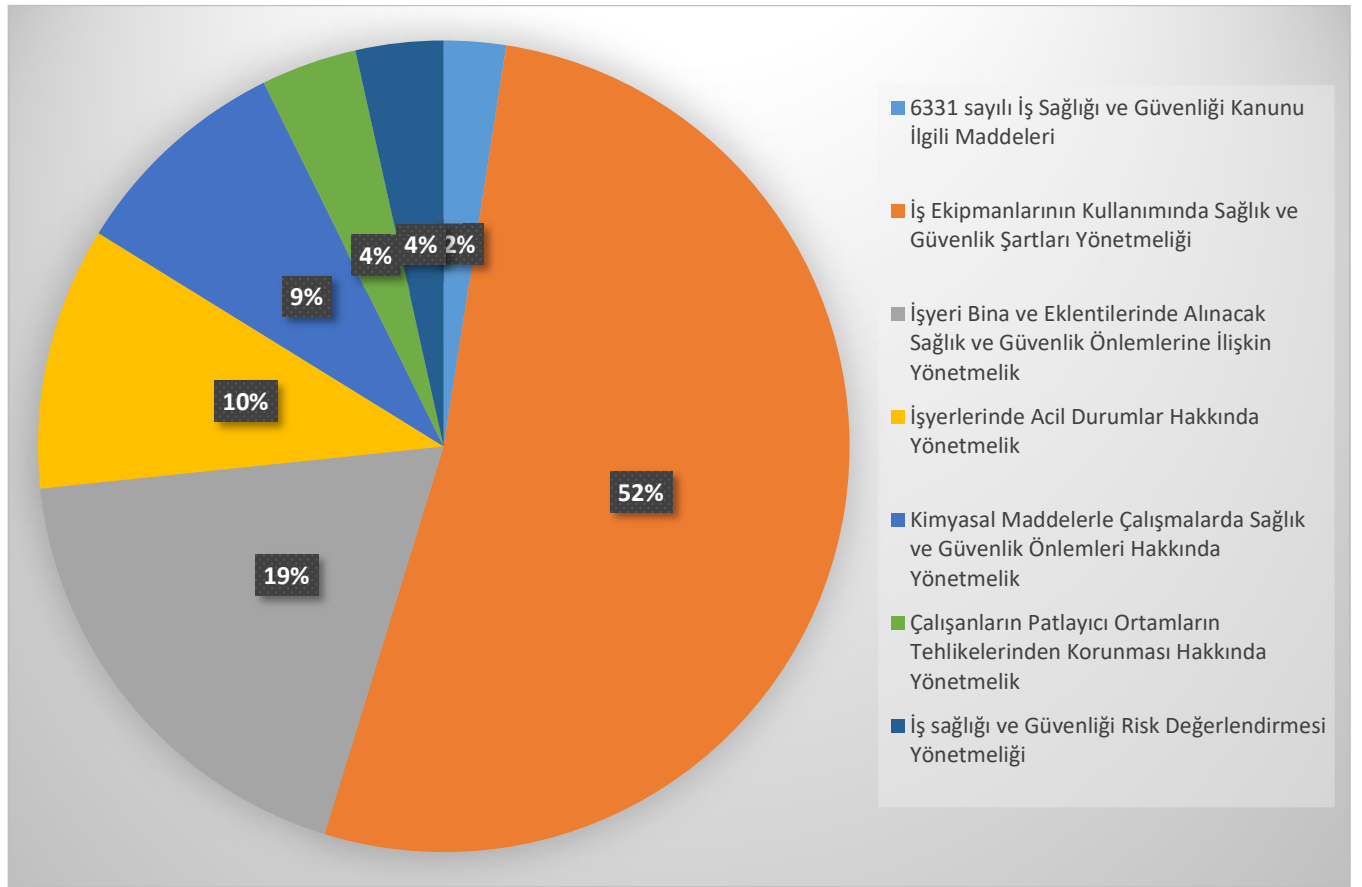
Kanun/Yönetmelik Adı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	76
4857 sayılı İş Kanunu	0
İş sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	108
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	118
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	1614
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	574
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	323
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	274
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	10
Tozla Mücadele Yönetmeliği	27
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	1
Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik	6
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	5
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	1
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	19
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	5

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Kanun/Yönetmelik Adı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı
Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	18
Toplam	3.179

Mevzuata aykırılık istatistikleri incelendiğinde teftişlerin ilk aşamasında en fazla mevzuata aykırılığın “İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği” ile “İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik” kapsamında tespit edildiği anlaşılmaktadır.

Şekil III.1. İlk Teftişlerde Tespit Edilen Noksanlıkların Yönetmelik Bazında Oransal Dağılımları

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

IV. BÖLÜM SONUÇ

1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında teftişlere Nisan 2024 tarihinde başlanmış olup, Aralık 2024 ayı sonunda denetimler tamamlanmıştır. Programlı teftişte 12 İş Müfettişi görev almıştır. Teftişler 8 ilde ve 195 işyerinde yürütülmüş olup, ulaşılan çalışan sayısı 16.345 erkek ve 6407 kadın olmak üzere toplam 22.752'dir. İşyerlerinde ilk teftişlerde tespit edilen 3179 noksan hususun, 3067 adedi son aşama teftişlerde giderilmiş olup, giderilme oranı % 96 olarak gerçekleşmiştir.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığımızın rehberlik etme anlayışı gereği, teftişe gidilen işyerlerinin genelinde teftişe ara verme uygulamasına gidilmiştir. Programlı teftişler sonucunda idari para cezasına konu olan toplam mevzuata aykırılık sayısının 153 olduğu görülmektedir. Bu sayının 41 adedi yeni tespit edilen mevzuata aykırılıktır. 4857 sayılı İş Kanunu ile ilgili olarak toplam 2 adet mevzuata aykırılık, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile ilgili olarak toplam 151 adet mevzuata aykırılık tespit edilmiştir. Toplamda idari para cezası uygulanan işyeri sayısı 55'tir.

Gerçekleştirilen teftişler sonucunda 55 işyerine 153 mevzuata aykırılık için toplam 3.941.731,00 TL idari para cezası uygulanmıştır. Bu miktarın 3.673.769,00 TL olan % 93,20'lik kısmını 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hükümleri ile ilgili kanun uyarınca çıkarılan yönetmelik hükümleri, %6,80'lik kısmını 4857 sayılı İş Kanunu hükümleri oluşturmaktadır.

2. SEKTÖR/ALAN TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Teftişlerde tespit edilen mevzuata aykırılıkların giderilebilmesi amacıyla teftişe ara verilmesi uygulamasının, rehberlik edici teftiş yaklaşımının memnuniyetle karşılandığı, bu sayede tespit edilen mevzuata aykırılıkların iş müfettişlerinin önerileri ve bilgilendirici yaklaşımları ile daha etkin bir şekilde çözülebildiği ifade edilmektedir.

Teftişler esnasında sektör/alan temsilcileri, yeni nesil çalışanların farklı sektörlerde oluşan esnek çalışma saatleri, uzaktan çalışma gibi cazip çalışma koşulları nedeniyle, tekstil sektöründe çalışmayı tercih etmedikleri, bu nedenle son dönemlerde genç ve nitelikli çalışan istihdam etme sıkıntıları yaşadıklarını, sektörde uzun süre çalışan ve geleneksel iş alışkanlıklarına sahip çalışanlarda iş sağlığı ve güvenliği bilinci oluşturmanın zorluğunu ifade etmişlerdir. Çalışma hayatında bilinç eksikliğinden kaynaklanan risklerin bertaraf edilmesi için, iş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşturulması çalışmalarına okul öncesi çağlarda

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

başlanması ve toplumda bütünsel bir güvenlik kültürü oluşturulması gerekliliği işverenler tarafından beyan edilmiştir.

3. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ

İşyerlerinde makine ve iş ekipmanlarından kaynaklanan risklerin azaltılabilmesi için, bu ekipmanlarda bulunması gereken makine koruyucuları ve güvenlik donanımlarının eksiksiz şekilde tesis edilmesi ve ilgili standartlara uygun olarak uygulanması gerekmektedir. Bu yaklaşım, risklerle kaynağında mücadele edilmesini sağlayarak çalışanların maruz kaldığı tehlikelerin önemli ölçüde azaltılmasına ve güvenli çalışma koşullarının sürdürülebilirliğine katkı sunacaktır.

Çalışanların farkındalığı ve güvenlik davranışları da teknik önlemler kadar önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda eğitim ve öğrenim hayatının her düzeyinde iş sağlığı ve güvenliğine yönelik bilgilendirici içerikli dersler verilmesi, iletişim organlarında her yaştan insan için güvenlik kavramını günlük hayatın bir parçası ve yaşam biçimi haline getirmeyi kolaylaştırıcı görsel ve işitsel yönden zenginleştirilmiş bilgilendirme çalışmaları yapılması toplumda güvenlik kültürünün oluşmasını sağlayacaktır. Güvenlik kavramı hayatın her alanında bütünsel bir yaklaşımla ele alındığında, bu konuda toplumda artan bilinç ile işyerlerinde de etkili iş sağlığı ve güvenliği sistemlerinin oluşturulması kolaylaşacaktır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KAYNAKÇA

- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, T.C. Resmi Gazete, 10705, 30 Haziran 2012.
- 4857 sayılı İş Kanunu, T.C. Resmi Gazete, 25134, 10 Haziran 2003.
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu/İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik, T.C. Resmi Gazete, 28710, 17 Temmuz 2013.
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu/İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği, T.C. Resmi Gazete, 28509, 26 Aralık 2012.
- 2024 yılı Müfettiş Raporları.
- Sosyal Güvenlik Kurumu İstatistikleri.
- NURGÖDE, F., 2022, İplik Üretiminde Kullanılan Makineler ve Risk Değerlendirmesi (Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi, Adana.
- <https://www.ders.es/tekstil2.pdf> (Tekstil Sektörü 2023 Stratejileri, 2015, İstanbul Ticaret Odası, İstanbul), (erişim tarihi: 19/02/2025).
- https://webdosya.csb.gov.tr/db/sanayihavarehberi/icerikler/25_tekst-l-uret-m--20200103075115.pdf (erişim tarihi: 28/01/2025).
- <https://tekstilsayfasi.blogspot.com> (erişim tarihi: 20/01/2025).
- <https://tekstilkutuphane.blogspot.com> (erişim tarihi: 22/01/2025).
- <https://gso.org.tr/uploads/1658487595-783197.pdf> (erişim tarihi: 27/01/2025).
- <https://web.itu.edu.tr/~berkalpo/TEK111.pdf> (erişim tarihi: 22/01/2025).
- <https://gso.org.tr/uploads/1658487672-787215.pdf> (erişim tarihi: 02/02/2025).
- https://www.temizuretimmerkezi.org/source/Tekstil%20U%CC%88ru%CC%88nlerinin%20Rehberi%20Tasar%C4%B1m_ekitap.pdf (erişim tarihi: 20/02/2025).